

Obsah

Seznam používaných zkratk	9
Předmluva	10
I. Ústava	12
1. Ústava a stát	12
2. Ústava a ústavnost	15
3. Teoretický základ ústavy a otázka její změny	18
3.1 Teorie suverenity lidu	21
3.2 Koncepce omezené vlády: vláda právní a právní stát	23
3.3 Legitimita	28
3.4 Princip oddělení moci a systém brzd a rovnováh	29
4. Parlament	34
4.1 Funkce parlamentu	35
4.2 Struktura parlamentu	40
4.3 Otázka přímé demokracie	47
4.4 Volby	49
5. Výkonné orgány	53
5.1 Hlava státu	54
5.2 Vláda	56
5.3 Správa	58
6. Soudy	59
6.1 Ústavní soudnictví	60
7. Český ústavní vývoj	61
8. Ústava České republiky	67
9. Územní samospráva	70
10. Státní symboly	73
II. Ústava České republiky	77
Preambule	78
Hlava I. Základní ustanovení	80
Hlava II. Moc zákonodárná	93
Hlava III. Moc výkonná	117
Hlava IV. Moc soudní	138
Hlava V. Nejvyšší kontrolní úřad	154
Hlava VI. Česká národní banka	156

Hlava VII. Územní samospráva	158
Hlava VIII. Přechodná a závěrečná ustanovení	164
III. Úvod do problematiky lidských práv	169
11. Lidská práva a jejich význam	170
12. Přirozené a pozitivní právo	171
13. Svoboda	174
14. Rovnost	176
15. Historie a myšlenkový vývoj lidských práv	181
16. Významné dokumenty ve vývoji LP ve 20. století ..	186
17. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod	188
18. Lidská práva na území ČR	190
19. Listina základních práv a svobod ČR	193
20. Spravedlivý proces, nezávislost a nestrannost soudů	195
IV. Listina základních práv a svobod	199
Hlava I. Obecná ustanovení	202
Hlava II. Lidská práva a základní svobody	206
Hlava III. Práva národnostních a etnických menšin ...	230
Hlava IV. Hospodářská, sociální a kulturní práva	232
Hlava V. Právo na soudní a jinou právní ochranu	242
Hlava VI. Ustanovení společná	248
V. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky	251
VI. Literatura	259

Ukázky soudních případů

(ÚS – Ústavní soud ČR, ES – Evropský soud pro lidská práva)	
1. Rovnost u Ústavního soudu ČR	178
2. Zákaz mučení, nelidského, ponižujícího zacházení nebo trestu (Costello-Roberts v. UK, trest ve škole; Tyrrer v. UK), ES 1993, 1978	208
3. Právo na lidskou důstojnost, osobní čest, dobrou pověst a ochranu jména (ústavní stížnost J. D.), ÚS 1995	212
4. Respektování soukromého života (Modinos v. Kypr, homosexuálové), ES 1993	212

5. Respektování obydlí (S. v. Francie), Evropská komise pro lidská práva 1990	215
6. Respektování korespondence (Luedi v. Švýcarsko, opatření v demokratické společnosti nezbytné), ES 1992	217
7. Svoboda projevu (Lingens v. Rakousko, kritika rakouského kancléře), ES 1986	221
8. Svoboda projevu (projev symbolický, emotivní, znesvěcení vlajky), Nejvyšší soud USA	221
9. Svoboda shromažďovací (Platform ... v. Rakousko, ochrana před protidemonstrací), ES 1988	225
10. Právo sdružovat se na ochranu svých zájmů (Young, James, Webster v. UK, negativní aspekt) ES 1981	235
11. Právo na vzdělání, právo domáhat se stanoveným postupem svého práva (ústavní stížnost a návrh R. K., rozhodnutí o nepřijetí na vysokou školu), ÚS 1996	240
12. Rovnost účastníků v soudním řízení a princip spravedlivého procesu (návrh skupiny poslanců, instituce anonymního svědka), ÚS 1994	243
13. Není trestu bez zákona (návrh skupiny poslanců, vyhláška města Brna), ÚS 1995	244
14. Zákaz dvojího trestu (ústavní stížnost J. Ř., trvalé odmítnutí vojenské služby), ÚS 1995	246

Schémata a tabulky

Rok přijetí ústav některých zemí	14
Koncepce suverenity lidu v některých ústavních dokumentech	22
Princip oddělení státní moci a princip brzd a rovnováh	31
Dělbba moci v Ústavě ČR	32
Volba a jmenování nejdůležitějších ústavních orgánů ČR	34
Struktura parlamentů v některých zemí	42–43
Výhody a nevýhody Senátu	44–45
Výhody a nevýhody volebních systémů	51
Proces schvalování zákonů	114